Gemeente Midden-Delfland
Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl
cittaslow

Datum	28 mei 2025
Nummer	2025-06-05c
Datum commissievergadering	10 juni 2025
Datum raadsvergadering	24 juni 2025

Oplegger

Zaaknummer	883939
Onderwerp	Aanvragen vangnetuitkering BUIG 2024
Portefeuillehouder	M. Oderwald - Ruijsbroek
Uiterste behandeldatum (met toelichting)	24-06-2025 De aanvraag moet uiterlijk op 15 augustus 2025 worden ingediend bij de Toetsingscommissie Vangnet Participatiewet.
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting voorstel	Gemeenten ontvangen voor de financiering van de bijstandsuitkeringen van het Rijk het zogenaamde BUIG-budget. Sinds 2021 heeft Midden-Delfland meer uitgegeven dan van het Rijk is ontvangen. Voor het jaar 2024 voldoet Midden-Delfland aan de voorwaarden voor de vangnetuitkering, waarmee een deel van het tekort door het Rijk gecompenseerd wordt. Instemming van de gemeenteraad met de verklaring van het college over de genomen maatregelen, is een belangrijke voorwaarde. Met dit voorstel vragen wij u om uw instemming.
Beslispunten	De gemeenteraad besluit om: 1. In te stemmen met de verklaring van het college over de genomen maatregelen tot kostenreductie op het aanvraagformulier voor de Vangnetuitkering BUIG 2024.
Bijlage(n)	1. Aanvraagformulier vangnetuitkering 2024
Advies commissie	De commissie stemt in met het voorstel en geleidt het als een hamerstuk door naar de raad.

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord	
	Opmerking:	
	Datum van besluit gemeenteraad: 24 juni 2025	
	A. de Vos griffier	E.N.H. Roeling Voorzitter wnm.

Inleiding
Gemeenten ontvangen voor de financiering van de bijstandsuitkeringen van het Rijk het zogenaamde BUIG-budget. Sinds 2021 heeft Midden-Delfland meer uitgegeven dan van het Rijk is ontvangen. Voor het jaar 2024 voldoet Midden-Delfland aan de voorwaarden voor de vangnetuitkering, waarmee een deel van het tekort door het Rijk gecompenseerd wordt. Een analyse van de oorzaken en de voorgestelde maatregelen leest u terug in het bijgevoegde aanvraagformulier.

Om voor de Vangnetuitkering 2024 in aanmerking te komen gelden diverse voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat de gemeenteraad instemt met de verklaring van het college over de genomen maatregelen om de kosten van bijstand terug te brengen.

Beoogd maatschappelijk effect
Het creëren van financiële stabiliteit voor de gemeente om de bestaanszekerheid van inwoners met een bijstandsuitkering te kunnen waarborgen.

Argumenten
1.1. Instemming van de gemeenteraad met de verklaring van het college is een belangrijke voorwaarde om voor de Vangnetuitkering BUIG 2024 in aanmerking te komen.

1.2. Midden-Delfland voldoet aan de financiële voorwaarden om in aanmerking te komen voor de Vangnetuitkering 2024.
Gemeenten die tekortkomen op het BUIG-budget komen onder voorwaarden in aanmerking voor vergoeding uit de Vangnetuitkering. Het tekort moet groter zijn dan 7,5% van het definitief toegekende BUIG-budget. Daarnaast dient dit tekort te worden bezien in een meerjarenperspectief: er moet over de jaren 2022, 2023 en 2024 sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 7,5%, berekend over het BUIG-budget dat definitief over 2024 is toegekend. Midden-Delfland voldoet aan deze voorwaarden.

Over 2024 bedraagt het tekort op de BUIG-uitkering € 239.698,-. Op basis van de bovenstaande berekeningssystematiek verwachten we een financiële compensatie vanuit de Vangnetuitkering van € 7.894,-. Onder het kopje financiën leest u hoe dit bedrag berekend is.

Samengevat zijn er een aantal belangrijke oorzaken die ten grondslag liggen hieraan. De hoge instroom in de uitkering wordt nauwelijks gecompenseerd met een hoge uitstroom. De instroom is moeilijk te beïnvloeden, terwijl de uitstroom moeilijk is door de problematiek waar onze bijstandsgerechtigde inwoners mee kampen.

1.3. De maatregelen die zijn genoemd in het aanvraagformulier leiden naar verwachting in de toekomst tot lagere bijstandsuitgaven.
In het aanvraagformulier zijn in onderdeel B verschillende maatregelen genoemd die bijdragen aan een reductie van het tekort.

De voornaamste maatregelen komen voort uit het beleidskader re-integratie en participatie dat u in oktober 2024 heeft vastgesteld. Onderdeel daarvan is de samenwerking met meerdere re-integratiebureaus, zodat inwoners zoveel mogelijk een passend traject geboden kan worden. De eerste effecten van dat beleid zijn positief, medio april 2025 zijn al 16 trajecten meer ingezet dan onder de oude werkwijze zou zijn gebeurd.
Ook op de rechtmatige verstrekking van uitkeringen zijn maatregelen genomen, zoals een themaonderzoek naar waterverbruik en een scan op voorliggende voorzieningen.

Daarnaast zijn enkele andere maatregelen genoemd die, zij het in beperktere mate, bijdragen aan het tegengaan van het tekort.

Kanttekeningen
1.1. Door de financieringssystematiek van het BUIG-budget zal Midden-Delfland naar verwachting in de toekomst vaker te maken krijgen met tekorten op de lasten van bijstandsuitkeringen.

Gemeenten ontvangen jaarlijks van het Rijk een budget voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen aan inwoners die daar recht op hebben. Bij de verdeling van de budgetten wordt gebruik gemaakt van een objectief verdeelmodel. Dat gaat uit van een aantal kenmerken die door een gemeente niet of moeilijk te beïnvloeden zijn. Voor kleine gemeenten tussen de 15.000 en 40.000 inwoners geldt daarnaast dat ook gekeken wordt naar historische uitgaven. Ons inwoneraantal maakt dat die historische uitgaven fors meewegen.

De betalingssystematiek betekent ook dat als we in een jaar een verhoudingsgewijs laag bijstandsbestand hebben (bijvoorbeeld door extra maatregelen te nemen om de uitstroom te vergroten), dit resulteert in een lager BUIG-budget twee jaar later. Bij een stijging in het bestand – bijvoorbeeld door externe factoren als een economische crisis of een vluchtelingentoestroom - leidt dit dan weer tot een tekort op het budget.

Financiën

Onderstaande bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring en definitieve vaststelling door de accountant. Er zullen naar verwachting geen (significante) wijzigingen zijn. Er is onderscheid te maken tussen de bedragen die alleen voor het BUIG-budget gelden en de bedragen die zijn opgenomen in de begroting.

BUIG-budget
De gemeente Midden-Delfland heeft over 2024 een BUIG-budget ontvangen van € 2.985.461. De werkelijke uitgaven aan uitkeringen zijn € 3.225.159.

Tekort: € 239.698.

De hoogte van de (maximale) compensatie uit de Vangnetuitkering wordt als volgt berekend.

Het tekort ter hoogte van 7,5% van de toegekende BUIG komt volledig voor eigen risico van de gemeente: 7,5% van € 2.985.461 = € 223.910

Het tekort tussen 7,5% en 12,5% van het definitief toegekende BUIG-budget wordt voor 50% vergoed. Berekening: € 239.698 - € 223.910 = € 15.788 * 50% = € 7.894

Vergoeding vangnetregeling: € 7.894
Eigen risico gemeente: € 223.910

Relatie gemeentebegroting
Voor de vangnetregeling wordt gekeken naar het verschil tussen de daadwerkelijke uitgaven in een jaar en de rijksbijdrage voor dat jaar. In ons begrotingsproces houden wij altijd al rekening met de verwachte daadwerkelijke uitgaven. Voor 2024 is derhalve in onze begroting al rekening gehouden met hogere uitgaven dan het rijksbudget. Het ontvangen bedrag wordt dan ook aangewend als dekking voor het tekort.

Communicatie en participatie

De meeste maatregelen vloeien voort uit het beleidskader re-integratie en participatie dat u in oktober 2024 heeft vastgesteld. Daarover heeft de Adviesraad Sociaal Domein geadviseerd. Bij de evaluatie van het beleidskader worden ook inwoners betrokken.

Vervolgstappen

Na uw instemming wordt het aanvraagformulier ingediend bij de Toetsingscommissie Vangnet Participatiewet. Zij toetsen de aanvraag alleen procedureel en geven geen inhoudelijk oordeel. De Toetsingscommissie brengt advies uit aan de staatssecretaris voor Participatie en Integratie. Hij neemt in het laatste kwartaal van dit jaar het definitieve besluit.

Reactie college op commissiebehandeling